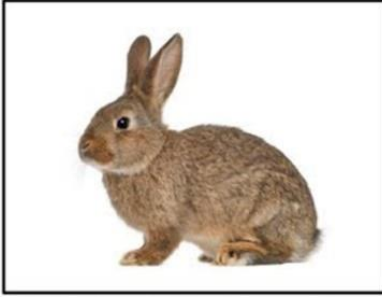

**T.C. TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA ve MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
HAYVAN DENEYLERİ MERKEZİ ETİK KURULU**

**2018 - 2020 YILLARI HAYVAN
DENEYLERİ MERKEZİ ETİK
KURULU FAALİYET RAPORU**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	1
TABLO LİSTESİ.....	1
ŞEKİL LİSTESİ.....	1
HAYVAN DENEYLERİ MERKEZİ ETİK KURULU.....	2
ÜLKEMİZDE YEREL ETİK KURULLARIN MEVCUT DURUMU ve YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	6
YILLARA GÖRE DENEY HAYVANI KULLANIM İSTATİSTİKLERİ	11
2018 Yılı Deney Hayvanı Kullanım İstatistikleri	11
2019 Yılı Deney Hayvanı Kullanım İstatistikleri	12
2020 Yılı Deney Hayvanı Kullanım İstatistikleri	13

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 2018-2021 (Şubat ayı itibari ile) yıllarında gerçekleştirilen HADMEK toplantıları	6
Tablo 2: Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulları'nın isimleri ve buldukları iller... 7	7

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Hayvan türlerine göre 2018 yılında bilimsel amaçlarla kullanılan hayvan sayısı.....	11
Şekil 2: Hayvan türlerine göre 2019 yılında bilimsel amaçlarla kullanılan hayvan sayısı.....	12
Şekil 3: Hayvan türlerine göre 2020 yılında bilimsel amaçlarla kullanılan hayvan sayısı.....	13

HAYVAN DENEYLERİ MERKEZİ ETİK KURULU

İsmail ÜZMEZ

Tarım ve Orman Bakanlığı
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü
Kurul Başkanı

Erdem İSMETOĞLU

Tarım ve Orman Bakanlığı
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdür Yrd.

Hüseyin Gökçe MEŞE

Tarım ve Orman Bakanlığı
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
Yaban Hayatı Daire Başkanı

Hayriye EREN

Tarım ve Orman Bakanlığı
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
Hayvanları Koruma Çalışma Grup Sorumlusu

Deniz Sezer AFŞARLAR

Tarım ve Orman Bakanlığı
Hukuk Müşaviri

Bayram SERTKAYA

Tarım ve Orman Bakanlığı
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Daire Başkanı

Cüneyt TURAN

Tarım ve Orman Bakanlığı
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Veteriner Hekim

Dr. Selçuk PEKKAYA

Tarım ve Orman Bakanlığı
Etlik Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü
Veteriner Hekim

İlhan BOZYİĞİT

Sağlık Bakanlığı
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
Veteriner Hekim

Dr. Ahmet ÜNAL

Sağlık Bakanlığı
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
Mikrobiyoloji Bilim Uzmanı

Mehmet Ali KANAT

Sağlık Bakanlığı
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
Veteriner Hekim

Prof. Dr. Ayhan FİLAZİ

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Prof. Dr. Hasan Hüseyin HADİMLİ

Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Prof. Dr. Siyami KARAHAN

Kırıkkale Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Prof. Dr. Mehmet KAYA

Koç Üniversitesi Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Melih Önder BABAOĞLU

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi

Doç. Dr. Ayşen ERDEM

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Serap ŞAHİNOĞLU KUŞ

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi

Türk Tabipleri Birliği

Prof. Dr. Raziye Tamay BAŞAĞAÇ GÜL

Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Türk Veteriner Hekimleri Birliği

Dr. Ebru GÖNCÜOĞLU

TÜBİTAK

Veteriner Hekim

Prof. Dr. Osman YILMAZ

Laboratuvar Hayvanları Bilimi Derneği

Veteriner Hekim

HADMEK SEKRETERYASI

Burcu ERDOĞAN BOZ

Tarım ve Orman Uzmanı

Veteriner Hekim

Tuğba ABACI

Veteriner Hekim

HAZIRLAYANLAR

Burcu ERDOĞAN BOZ

ÜLKEMİZDE YEREL ETİK KURULLARIN MEVCUT DURUMU ve YAPILAN ÇALIŞMALAR

Hayvan Deneyleleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik ile düzenlenen etik kurullar; hayvan deneyleleri yapan her kurum/kuruluşun bünyesinde bulundurmakla yükümlü olduğu Hayvan Deneyleleri Yerel Etik Kurulları (HADYEK) ve bu kurulların üst kurulu niteliğinde olan Hayvan Deneyleleri Merkezi Etik Kurulu (HADMEK)'dur.

HADMEK'in başlıca görevleri deney hayvanlarının kullanılmasına dair etik ilkeleri belirlemek, HADYEK'lerin çalışma yönergelerini onaylamak ve Yönetmelik hükümlerine göre çalışıp çalışmadığını denetlemektir. HADMEK, 10.07.2007 tarihinde yapılan ilk toplantısı ile çalışmalarına başlamış, söz konusu Kurul tarafından şubat 2021 itibari ile 61 toplantı gerçekteştirilmiştir. Kurul, COVID-19 pandemisi sürecinde de video-konferans yolu ile yapılan toplantılar ile çalışmalarına devam etmektedir.

Tablo 1: 2018-2021 (şubat ayı itibari ile) yıllarında gerçekteştirilen HADMEK toplantıları

Toplantı No	Toplantı Tarihi
50	05.1.2018
51	16.3.2018
52	22.6.2018
53	21.9.2018
54	28.12.2018
55	22.03.2019
56	28.06.2019
57	27.09.2019
58	20.12.2019
59	12.06.2020
60	15.10.2020
61	20.01.2021

2021 yılı Şubat ayı itibariyle ülkemizde Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan çalışma izni almış ve HADMEK tarafından yönergesi onaylanmış 119 adet HADYEK bulunmaktadır. Aktif olarak çalışma yetkisine sahip bu etik kurulların isimleri ve buldukları iller Tablo 3' te yer almaktadır.

Tablo 2: Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulları'nın isimleri ve buldukları iller

HADYEK ADI	İL	HADMEK YÖNERGE ONAY TARİHİ
Tarım ve Orman Bakanlığı Adana Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü	Adana	19.02.2016
Çukurova Üniversitesi	Adana	22.06.2018
Adıyaman Üniversitesi	Adıyaman	16.03.2018
Vetal Hayvan Sağlığı Ürünleri A.Ş.	Adıyaman	10.03.2017
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Afyonkarahisar	08.04.2016
Aksaray Üniversitesi	Aksaray	12.06.2020
Ankara Üniversitesi	Ankara	19.02.2016
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	Ankara	10.03.2016
Başkent Üniversitesi	Ankara	22.02.2016
Bilkent Üniversitesi	Ankara	08.04.2016
Gazi Üniversitesi	Ankara	19.02.2016
Tarım ve Orman Bakanlığı Etlik Veteriner Merkez Kontrol Araş. Enstitüsü	Ankara	19.02.2016
Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü (Lalahan)	Ankara	19.02.2016
Tarım ve Orman Bakanlığı Şap Ens. Müd.	Ankara	19.02.2016
Tarım ve Orman Bakanlığı Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü	Ankara	19.02.2016
Türk İlaç ve Serum Sanayi A.Ş.	Ankara	28.06.2019
Hacettepe Üniversitesi	Ankara	19.02.2016
Kobay Deney Hayvanları Lab. San. ve Tic. A.Ş.	Ankara	19.02.2016
Saki Yenilli Deney hayvanları Üretim ve Uygulama Lab.	Ankara	22.06.2018
Sağlık Bilimleri Üniversitesi (Gülhane)	Ankara	15.10.2020
Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu	Ankara	12.06.2020
Akdeniz Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi	Antalya	22.06.2018
Akdeniz Üniversitesi	Antalya	21.09.2018
Tarım ve Orman Bakanlığı Akdeniz Su Ürün. Araş. Üret. ve Eğitim Enstitüsü	Antalya	05.09.2014
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	08.04.2016
Tarım ve Orman Bakanlığı Koyunculuk Araştırma Enstitüsü	Balıkesir	15.10.2020

Balıkesir Üniversitesi	Balıkesir	05.01.2018
Bingöl Üniversitesi	Bingöl	27.09.2019
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Bolu	28.06.2019
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Burdur	22.06.2018
Bursa Uludağ Üniversitesi	Bursa	02.10.2015
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	Çanakkale	10.03.2017
Pamukkale Üniversitesi	Denizli	19.02.2016
Dicle Üniversitesi	Diyarbakır	02.10.2015
Düzce Üniversitesi	Düzce	28.03.2017
Trakya Üniversitesi	Edirne	02.10.2015
Fırat Üniversitesi	Elazığ	02.10.2015
Tarım ve Orman Bakanlığı Elazığ Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü	Elazığ	08.04.2016
Atatürk Üniversitesi	Erzurum	08.04.2016
Tarım ve Orman Bakanlığı Erzurum Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü	Erzurum	28.06.2019
Eskişehir Anadolu Üniversitesi	Eskişehir	10.11.2017
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Eskişehir	19.02.2016
Gaziantep Üniversitesi	Gaziantep	19.02.2016
Giresun Üniversitesi	Giresun	02.12.2016
Gümüşhane Üniversitesi	Gümüşhane	19.02.2016
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Hatay	19.02.2016
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	Isparta	27.09.2019
Tarım ve Orman Bakanlığı Eğirdir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü	Isparta	28.06.2019
Süleyman Demirel Üniversitesi	Isparta	19.02.2016
Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi	İstanbul	16.03.2018
Bezmialem Vakıf Üniversitesi	İstanbul	19.02.2016
Boğaziçi Üniversitesi	İstanbul	15.07.2016
CCI İstanbul Teknolojik Hizmetler Ltd. Şti.	İstanbul	26.05.2014
Demiroğlu Bilim Üniversitesi	İstanbul	12.06.2020
Tarım ve Orman Bakanlığı Pendik Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü	İstanbul	19.02.2016
İstanbul Medipol Üniversitesi	İstanbul	19.02.2016
İstanbul Mehmet Akif Ersoy Deneysel Araştırma Geliştirme ve Eğitim Merkezi	İstanbul	02.12.2016
Maltepe Üniversitesi	İstanbul	21.09.2018
İstanbul Üniversitesi	İstanbul	22.03.2019
İstanbul Teknik Üniversitesi	İstanbul	15.10.2020
Koç Üniversitesi	İstanbul	19.02.2016
Marmara Üniversitesi	İstanbul	19.02.2016
Sağlık Bakanlığı, İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi	İstanbul	19.02.2016
Sağlık Bilimleri Üniversitesi (Hamidiye)	İstanbul	15.10.2020

Üsküdar Üniversitesi	İstanbul	05.12.2014
Yeditepe Üniversitesi	İstanbul	02.12.2016
Ata Fen Veteriner Malzemeleri Hayvancılık Paz. San. ve Tic. A.Ş.	İzmir	19.02.2016
İzmir Biyotıp Genom Merkezi	İzmir	19.02.2016
Dokuz Eylül Üniversitesi	İzmir	12.06.2020
Ege Üniversitesi	İzmir	02.10.2015
Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi	İzmir	20.01.2021
Tarım ve Orman Bakanlığı Bornova Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü	İzmir	19.02.2016
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	İzmir	05.09.2014
SİA Analiz Laboratuvarları Laboratuvar Hayvanları Araştırma Merkezi	İzmir	20.01.2021
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni. Ziraat Fakültesi	Kahramanmaraş	19.02.2016
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp fakültesi	Kahramanmaraş	08.04.2016
Kafkas Üniversitesi	Kars	05.09.2014
Kastamonu Üniversitesi	Kastamonu	20.01.2021
Erciyes Üniversitesi	Kayseri	08.04.2016
Kırıkkale Üniversitesi	Kırıkkale	19.02.2016
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Kırşehir	19.02.2016
Gebze Teknik Üniversitesi	Kocaeli	20.12.2019
Kocaeli Üniversitesi	Kocaeli	15.07.2016
TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi	Kocaeli	16.03.2018
Necmettin Erbakan Üniversitesi KONÜDAM Deneysel Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi	Konya	27.09.2019
Tarım ve Orman Bakanlığı Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araş. Ens.	Konya	16.03.2018
Tarım ve Orman Bakanlığı Konya Veteriner Kontrol Enstitüsü	Konya	05.09.2014
Selçuk Üniversitesi Deneysel Tıp ve Araştırma Merkezi	Konya	20.03.2015
Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi	Konya	20.03.2015
Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi	Konya	19.02.2016
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	Kütahya	28.12.2018
İnönü Üniversitesi	Malatya	08.04.2016
Akuakim Medikal Kimyasal İlaç Yem Katkı Mad. ve Su Ürün. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Manisa	19.02.2016
Manisa Celal Bayar Üniversitesi	Manisa	19.02.2016
Mersin Üniversitesi	Mersin	26.06.2015
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi	Muğla	22.03.2019
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Veteriner Fakültesi	Muğla	12.06.2020
Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi	Niğde	11.08.2017

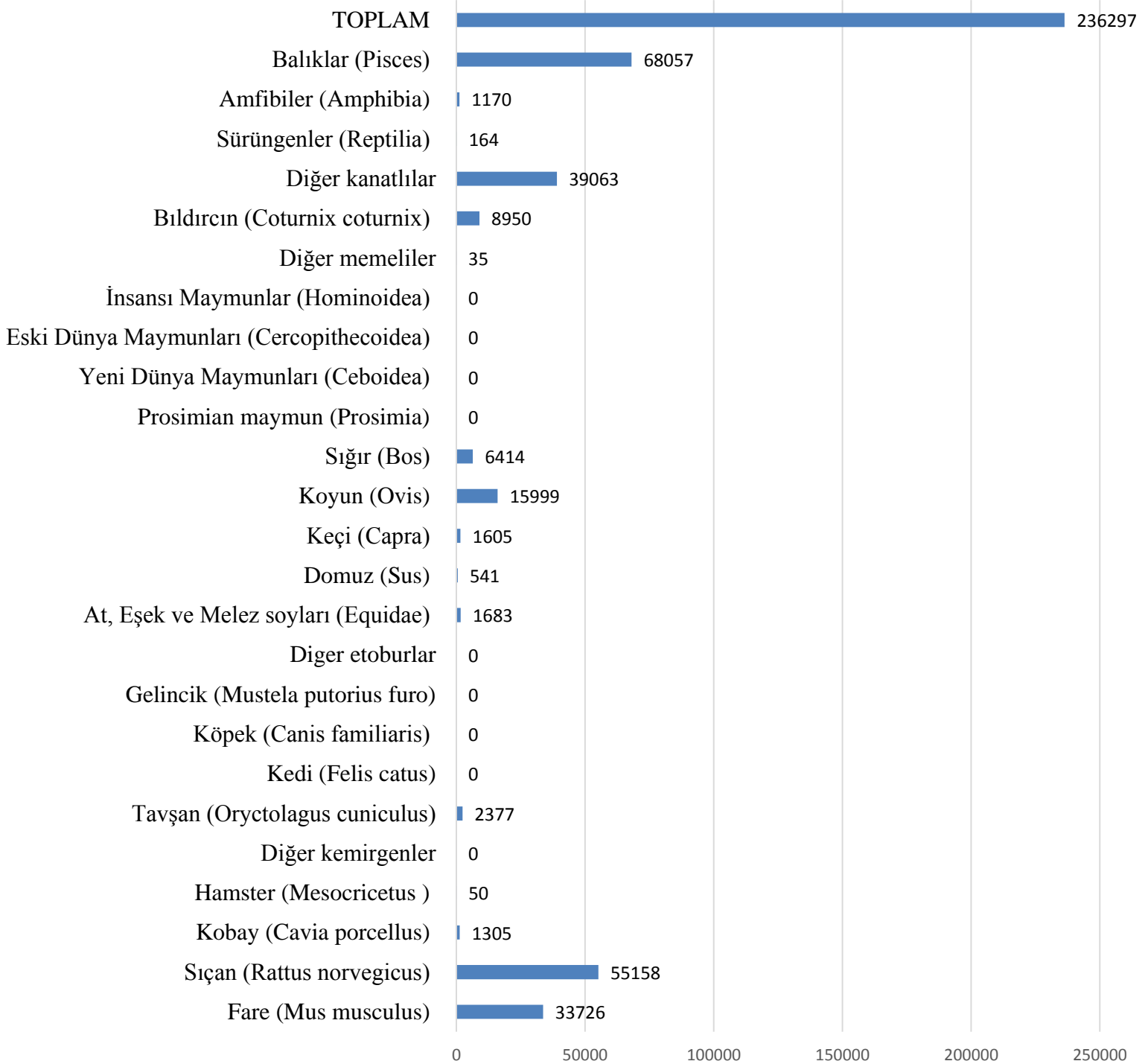

Ordu Üniversitesi	Ordu	26.06.2015
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	Rize	19.02.2016
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi	Rize	27.09.2019
Sakarya Üniversitesi	Sakarya	05.01.2018
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Samsun	15.07.2016
Tarım ve Orman Bakanlığı Samsun Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü	Samsun	19.02.2016
Siirt Üniversitesi	Siirt	15.07.2016
Sinop Üniversitesi	Sinop	08.04.2016
Avicenna Veteriner Aşıları Üretim ve Pazarlama Ltd. Şti. (Aktif Değil)	Sivas	19.02.2016
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Sivas	19.02.2016
Harran Üniversitesi	Şanlıurfa	19.02.2016
Dollvet Veteriner Aşı, İlaç, Biyolojik Madde Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Şanlıurfa	19.02.2016
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi	Tekirdağ	05.09.2014
Koçak Farma İlaç ve Kimya Sanayi A.Ş.	Tekirdağ	19.02.2016
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Tokat	05.09.2014
Tarım ve Orman Bakanlığı Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü	Trabzon	08.04.2016
Karadeniz Teknik Üniversitesi	Trabzon	27.09.2019
Munzur Üniversitesi	Tunceli	20.01.2021
Uşak Üniversitesi	Uşak	15.07.2016

YILLARA GÖRE DENEY HAYVANI KULLANIM İSTATİSTİKLERİ

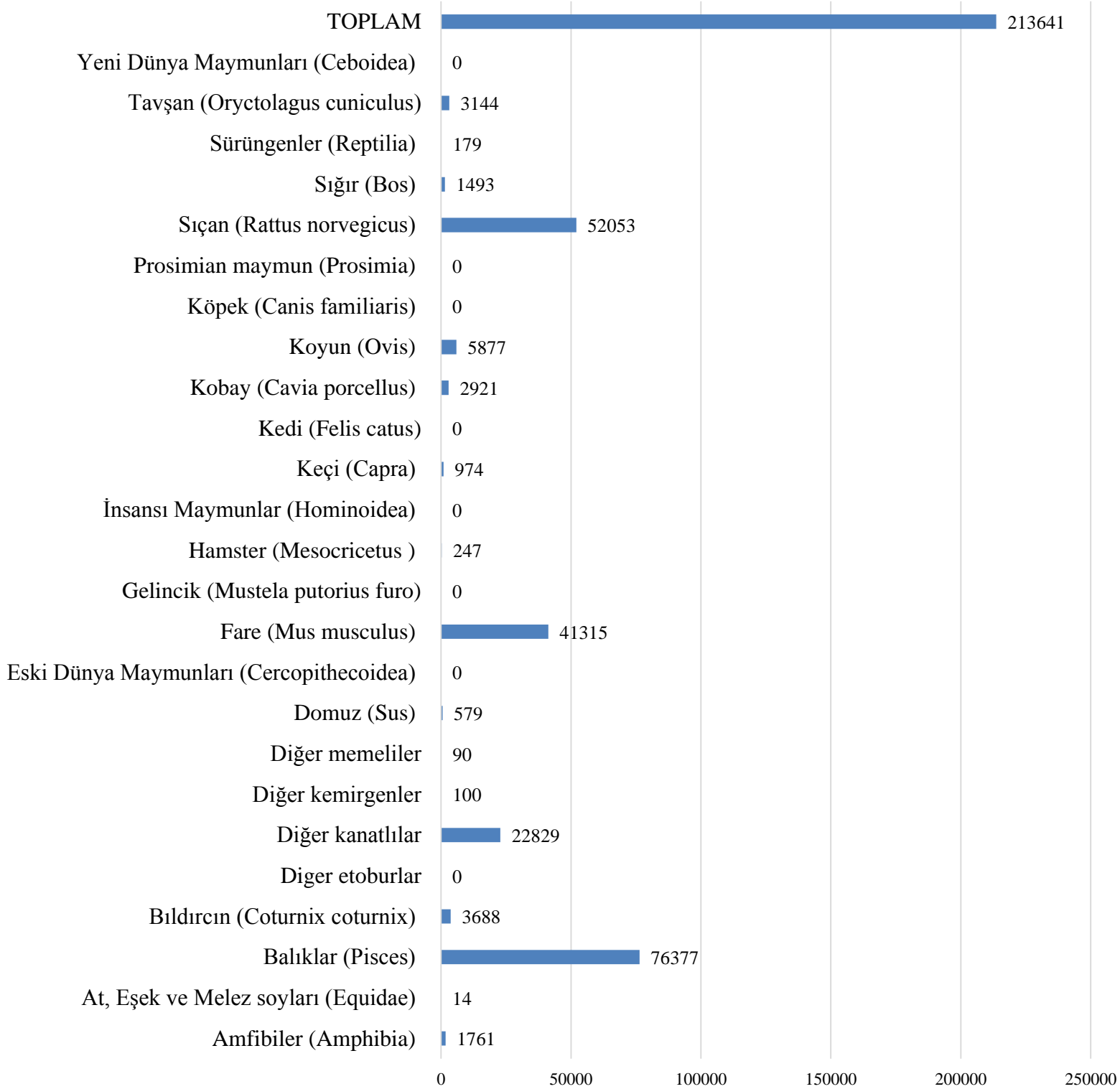
2018 Yılı Deney Hayvanı Kullanım İstatistikleri

Şekil 1: Hayvan türlerine göre 2018 yılında bilimsel amaçlarla kullanılan hayvan sayısı

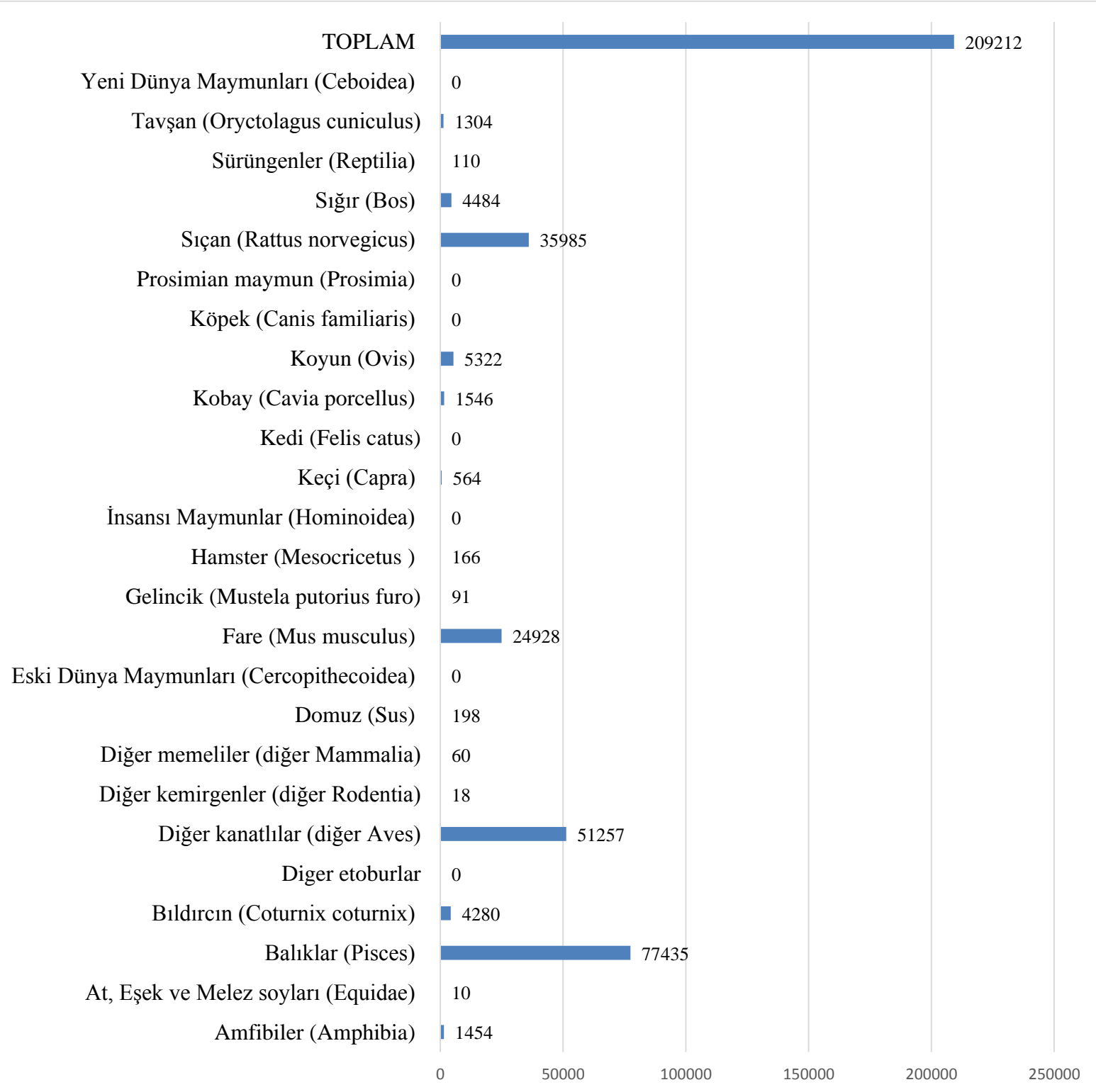
2019 Yılı Deneysel Hayvan Kullanım İstatistikleri

Şekil 2: Hayvan türlerine göre 2019 yılında bilimsel amaçlarla kullanılan hayvan sayısı

2020 Yılı Deney Hayvanı Kullanım İstatistikleri

Şekil 3: Hayvan türlerine göre 2020 yılında bilimsel amaçlarla kullanılan hayvan sayısı